

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun.Chișinău (jud. V. Gîrleanu)  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Traciuc, M. Anton, Iu. Cotruță)

DECIZIE

17 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței:

Judecători:

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Evgheni Roșcov împotriva încheierii din 03 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Raisa Coșcodan, Mihail Coșcodan împotriva Companiei de Asigurare „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, Evgheni Roșcov cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, prejudiciului material și moral, dobînzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La data de 01 august 2014, Raisa Coșcodan, Mihail Coșcodan s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva CA „Asterra Grup” SA, Evgheni Roșcov solicitînd inițial încasarea din contul CA „Asterra Grup” SA a prejudiciului cauzat în mărime de 13326 lei, a dobînzii de întârziere în mărime de 625 lei, încasarea prejudiciului moral din contul lui Evgheni Roșcov în mărime de 10000 lei și a cheltuielilor de judecată din contul CA „Asterra Grup” SA.

În motivarea acțiunii, reclamantii au invocat că automobilul de model „Renault 9”, cu număr de înmatriculare CGK 309, ce le aparține cu drept de proprietate, la volanul căruia se afla fiul Dorin Coșcodan, la data de 18 noiembrie 2013, ora 14:30, în momentul deplasării pe str. Șciusev, 106, mun.Chișinău, a fost implicat în accident rutier. Vinovat în producerea accidentului a fost recunoscut pîrîtul Evgheni Roșcov, care se afla la volanul automobilului de model „KIA CEED” cu număr de înmatriculare CPB 700 și care-i aparține cu drept de proprietate.

Menționează că, în rezultatul accidentului rutier, automobilul de model „Renault 9”, cu număr de înmatriculare CGK 309, a fost deteriorat esențial, iar conform raportului de constatare tehnico-științific, nr.376 din 28 februarie 2014, prejudiciul cauzat a fost estimat la suma de 13326 lei.

Declară că, la momentul producerii accidentului rutier șoferul Evgheni Roșcov deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA), valabilă pentru perioada 17 iunie 2013 – 16 iunie 2014, eliberată de către CA „Asterra Grup” SA.

Despre producerea evenimentului asigurat asiguratorul a fost informat în aceeași zi, iar dosarul de daune a fost deschis la data de 07 februarie 2014.

Indică că, CA „Asterra Grup” SA le-a adus la cunoștință că suma despăgubirii de asigurare pentru autovehiculul avariata „Renault 9”, cu număr de înmatriculare CGK 309, constituie 2507,00 lei.

La data de 28 martie 2014, s-au adresat CA „Asterra Grup” SA și și-au exprimat dezacordul cu suma propusă spre achitare, solicitând achitarea sumei de 13326 lei, conform raportului de constatare tehnico-științific nr.376 din 28 februarie 2014.

Prin scrisoarea nr. 39/03 din 31 martie 2014, CA „Asterra Grup” SA a propus spre achitare sumă de 5507,13 lei, însă iarăși și-au exprimat dezacordul, insistând să li se achite suma de 13326 lei, conform raportului de constatare tehnico-științific nr.376 din 28 februarie 2014, la care nu au primit răspuns.

Consideră că, vina asiguratorului privind neachitarea în termen a despăgubirii de asigurare se confirmă prin tergiversarea nemotivată și evidentă a examinării cazului, deoarece CA „Asterra Grup” SA a fost informată despre producerea evenimentului asigurat imediat după producerea accidentului rutier, însă dosarul de daune a fost deschis doar la data de 07 februarie 2014, cu o întârziere ce depășește două luni.

În opinia lor, este oportună încasarea dobânzii de întârziere a executării obligației de achitare a despăgubirii de asigurare, pentru perioada 01 martie 2014 – 15 iulie 2014, în mărime de 625 lei, rezultând din suma de 13326 lei.

Remarcă că, din vina lui Evgheni Roșcov o perioadă de timp au fost în imposibilitate de a se folosi de automobil, care constituie pentru familia lor o sursă de existență. Nepăsarea, indiferența și îndepărtarea totală a pârîului Evgheni Roșcov de soluționarea cât mai rapidă a cazului asigurat, lipsa din partea lui a unei propuneri de soluționare a acestui litigiu pe cale amiabilă, le creează o stare de frustrare și anumite suferințe psihice.

În opinia lor, Evgheni Roșcov le-a cauzat un prejudiciu moral în mărime de 10000 lei.

La data de 19 decembrie 2014, reclamantii au înaintat cerere de concretizare a cerințelor, solicitând încasarea din contul pârîului CA „Asterra Grup” SA a despăgubirii de asigurare în mărime de 5507,13 lei, din contul lui Evgheni Roșcov a diferenței dintre prejudiciul real și suma propusă spre achitare în mărime de 7818,87 lei, încasarea de la Evgheni Roșcov a prejudiciului moral cauzat în mărime de 10000 lei, încasarea în mod solidar de la pârîții CA „Asterra Grup” SA și Evgheni Roșcov a dobânzii de întârziere în mărime de 625 lei pentru neexecutarea obligației și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 30 aprilie 2015 a judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău s-a admis parțial acțiunea depusă de Mihail Coșcodan și Raisa Coșcodan și s-a încasat de la CA „Asterra Grup” SA în beneficiul lui Mihail Coșcodan și Raisa Coșcodan despăgubirea de asigurare în mărime de 5507, 13 lei, s-a încasat de la Evgheni Roșcov în beneficiul lui Mihail Coșcodan și Raisa Coșcodan suma în mărime de 7818, 87 lei; s-a încasat în mod solidar din contul CA „Asterra Grup” SA și Evgheni Roșcov cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 625 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3000 lei; s-au respins cerințele cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și a prejudiciului moral.

La data de 29 mai 2015, Evgheni Roșcov a declarat apel împotriva hotărârii din 30 aprilie 2015 a judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri privind încasarea din contul CA „Asterra Grup” SA a prejudiciului material în mărime de 13326 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Evgheni Roșcov și i s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 176 lei, stabilindu-i un termen până la data de 03 decembrie 2015, ora 11:00.

Prin încheierea din 03 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Evgheni Roșcov din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel conform încheierii din 22 octombrie 2015.

La data de 17 decembrie 2015, Evgheni Roșcov a declarat recurs împotriva încheierii din 03 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea încheierii contestate cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că prin încheierea din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău i s-a oferit termen pentru plata taxei de stat până la data de 03 decembrie 2015.

La data de 26 noiembrie 2015 a achitat în termen taxa de stat, conform ordinului de încasare nr. 4M4Q-G000 din 26 noiembrie 2015.

Consideră că, prin încheierea din 03 decembrie 2015 prin care i s-a restituit cererea de apel, i s-a încălcat dreptul privind accesul la justiție, în conformitate cu art. 5 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea la data de 03 decembrie 2015, iar recursul a fost declarat de Evgheni Roșcov la data de 17 decembrie 2015, ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Evgheni Roșcov întemeiat și pasibil de fi admis din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 364, alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Evgheni Roșcov și i s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 176 lei, stabilindu-i un termen până la data de 03 decembrie 2015, ora 11:00 (f.d.123-124).

Prin încheierea din 03 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Evgheni Roșcov împotriva hotărârii din 30 aprilie 2015 a judecătoreiei Rîșcani, mun.Chișinău, din motivul neînlăturării neajunsurilor indicate conform încheierii din 22 octombrie 2015 (f.d.134-135).

Ca temei de restituire a cererii de apel, instanța de apel a invocat că apelantul nu a prezentat dovada plății taxei de stat în sumă de 176 lei (f.d.134).

Colegiul reiterează și prevederile art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, care stipulează oportunitatea acordării apelantului unui termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, Colegiul reține că legislația în vigoare nu stabilește un termen expres pentru înlăturarea neajunsurilor, dar se presupune a fi un termen rezonabil și suficient pentru apelant pentru a efectua anumite acțiuni procesuale prealabil desfășurării ședinței de examinare a cererii de apel.

În conformitate cu art. 110 Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

La caz, instanța de recurs reține argumentul recurentului precum că taxa de stat a fost achitată în termenul acordat până la 03 decembrie 2015, ceea ce se confirmă și prin copia ordinului de încasare a numerarului nr. 4M4Q-G000 din 26 noiembrie 2015 (f.d.138).

În acest context este de menționat că neajunsurile actului procedural, în speță, cererea de apel, au fost înlăturate în interiorul termenului acordat.

Mai mult, Colegiul relevă că în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel din 03 decembrie 2015, Evgheni Roșcov a fost prezent și a adus la cunoștință instanței de apel faptul că a achitat taxa de stat în termenul stabilit, doar că originalul ordinului de plată se află la avocat, totodată, a solicitat o întrerupere pentru a prezenta confirmare în acest sens, ceea ce se atestă prin înregistrarea audio a ședinței de judecată, anexată la dosar. Însă, necătfînd la argumentele apelantului/recurentului, instanța de apel, prin încheierea din 03 decembrie 2015, a dispus restituirea cererii de apel, din motiv că Evgheni Roșcov nu ar fi înlăturat neajunsurile ce țin de plata taxei de stat, în termenul acordat prin încheierea din 22 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Sub acest aspect și ținînd cont de faptul că indicațiile instanței de apel conform încheierii din 22 octombrie 2015 privind plata taxei de stat au fost executate în termen,

Colegiul consideră, întru evitarea îngrădirii recurentului accesului liber la justiție conform art. 20 al Constituției al R. Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, că pricina urmează a fi remisă la rejudecare la faza primirii cererii de apel.

Colegiul notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inherent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hotărîrea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hotărîrea Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o îngrădire a posibilității lui Evgheni Roșcov de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele invocate de către recurent sunt întemeiate și confirmate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea instanței de apel din 03 decembrie 2015, cu restituirea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

#### d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Evgheni Roșcov.

Se casează încheierea din 03 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Raisa Coșcodan, Mihail Coșcodan împotriva Companiei de Asigurare „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, Evgheni Roșcov cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, prejudiciului material și moral, dobînzii de întîrziere și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală